

**BIURO RADY GMINY
ŚWIERKLANIEC**

WPLYNĘŁO
12. LIS. 2020

Ilość załączników .....
Nr ..... podpis .....

KO
Wosiny

Projekt 271

**UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY ŚWIERKLANIEC**

z dnia ..... 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2021-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 713) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 218) Rada Gminy Świerklaniec uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świerklaniec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01.01.2020 r.

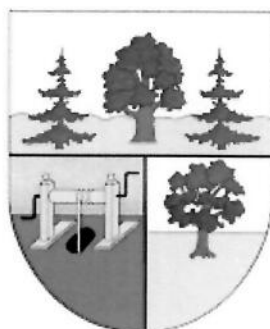
WOJT
Marek Cyl

Załącznik do uchwały Nr .....

Rady Gminy Świerklaniec

z dnia ..... 2020 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2021-2030**

ŚWIERKLANIEC

2020

Spis treści:

I. Wstęp	3
II. Akty prawne i dokumenty spójne z Programem	9
III. Analiza zjawiska przemocy na terenie Gminy Świerklaniec	10
IV. Założenia Programu	15
V. Zasoby Gminy Świerklaniec w zakresie realizacji Programu	16
VI. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu	16
VII. Zagrożenia w realizacji zadań.....	16
VIII. Cel główny i cele szczegółowe Programu.....	17
IX. Realizacja celów Programu	17
X. Monitorowanie	20
XI. Sprawozdawczość	20
XII. Finansowanie Programu	20

I. Wstęp

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Rozmiar i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga od specjalistów podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat Programu przeciwdziałania. Dlatego też realizacja Programu powinna uwzględniać działania w sferze:

- prewencji,
- prawa,
- zdrowia,
- edukacji,
- pracy socjalnej.

Program nakreśla jedynie ramy i kierunki działań, które podejmowane będą w obrębie kompetencji zaangażowanych w jego realizację podmiotów oraz autorskich i lokalnych rozwiązań dostosowanych do specyfiki potrzeb w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie występujących na terenie Gminy Świerklaniec. Realizacja Programu powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa życia codziennego.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 . o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzaje, formy i skutki przemocy

Rodzaje przemocy	Forma przemocy	Skutki przemocy
Przemoc fizyczna	szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.	bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zdrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczucie zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.
Przemoc psychiczna	wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.	zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.
Przemoc seksualna	gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytyka zachowań seksualnych,	obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się /lęk, strach, unikanie seksu/,

	itp .	uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy
Przemoc ekonomiczna	Okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie, długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspakajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.	całkowita zależność finansowa, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia, brak poczucia bezpieczeństwa, brak wykształconych potrzeb wyższego rzędu, ograniczenie kontaktów z innymi, dyskryminacja, izolacja społeczna, „stracone dzieciństwo”.
Zaniedbanie	<u>Zaniedbanie</u> - jest formą przemocy ekonomicznej, oznacza naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. <u>Zaniedbanie emocjonalno-intelektualne</u> : brak zrozumienia, brak fizycznego wyrażania uczuć, brak słownego wyrażania uczuć, brak wsparcia emocjonalnego, brak stymulacji; <u>Zaniedbanie fizyczne</u> : brak ochrony, nieadekwatna higiena i brak opieki medycznej, nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.;	

Przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz dopuścił się przemocy wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Osoby zajmujące się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie obserwują, że przemoc kształtuje się w oparciu o charakterystyczny schemat, który określa się mianem cyklu przemocy. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker badając kobiety doznające przemocy w rodzinie opisała pewne cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia.

Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

1. Faza narastania napięcia

W pierwszej fazie cyklu napięcie w relacji członków rodziny stopniowo narasta. Pojawiają się coraz częstsze konflikty, zazdrość, gniew... Osoba stosująca przemoc staje się coraz bardziej drażliwa, poirytowana, prowokuje kłótnie, obraża, wyzywa, poniża. Każdy, nawet najmniejszy szczegół staje się dobrym pretekstem do wszczęcia konfliktu i awantury. W tej fazie partner może (ale nie musi) pić więcej alkoholu, przyjmować narkotyki lub inne substancje odurzające. Rodzina zwykle stara się opanować sytuację za wszelką cenę, usiłuje poprawić nastrój sprawcy, zaspokaja jego żądania. Ofiary niejednokrotnie obarczają się odpowiedzialnością za nastroje sprawcy. Myślą: „Gdybym była lepszą żoną...”, „Gdybym się lepiej uczył...”. Tłumaczą sobie powody, przez które sprawca jest nerwowy np.: „miał zły dzień”, „to przez alkohol”, „miał ciężki dzień w pracy”. W tej fazie u osób dotkniętych przemocą mogą pojawić się dolegliwości psychosomatyczne (problemy zdrowotne bez fizycznej przyczyny, których tłem są problemy psychologiczne), takie jak ból żołądka, głowy, bezsenność, zaburzenia w rytmie oddychania, ból w klatce piersiowej, utrata apetytu. Jedne osoby stają się bardziej apatyczne, przygnębione, inne bardziej nerwowe, spięte, niespokojne lub stany te występują naprzemiennie. Jest to wynik narastania napięcia, które po pewnym czasie staje się nie do zniesienia. W końcu sytuacja staje się tak napięta, że dochodzi do wybuchu agresji. Czasem zdarza się, że osoby doznające przemocy same wywołują w pewnym momencie kłótnie po to, żeby „mieć to wszystko już za sobą” i odczuć swego rodzaju ulgę.

2. Faza ostrej przemocy

W drugiej fazie sprawca nie wytrzymuje napięcia. Całkowicie traci nad sobą kontrolę, wpada w szal – bije, wyzywa, krzyczy, gwałci, dusi, kopie.... Nie zważa na skutki swoich czynów. Wybuchy gniewu mogą wywołać drobiazgi, np. przysłowiowe „bo zupa była zasłona...”. Osoba doznająca przemocy stara się zrobić wszystko, żeby uspokoić partnera i ochronić siebie. Jednak bez względu na to, co robi – przeprosza, stara się uspokoić partnera, być miłą, uprzejmą, czy biernie się poddaje stosowanej przemocy – nie przynosi to oczekiwanego efektu. Jego złość, frustracja narastają coraz

bardziej. Po zakończeniu wybuchu przemocy, osoba doznająca przemocy często jest w szoku. Przeżywa niedowierzanie, wstyd, złość, przerażenie. Skutki użytej przemocy mogą być dla niej różne, te fizyczne to m.in.: siniaki, otarcia, otwarte rany na ciele, wybite zęby, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, poronienie, a nawet śmierć. Od strony psychologicznej następstwem doznawania przemocy mogą być apatia, depresja, a w konsekwencji nawet samobójstwo. Przeżywana przez ofiarę przemocy złość bywa impulsem do wyrwania się z kręgu przemocy, szukania wsparcia, daje początek działaniom interwencyjnym różnych instytucji.

UWAGA!

To osoba, która stosuje przemoc jest odpowiedzialna za swoje zachowanie. Nic nie usprawiedliwia stosowania przemocy!

3. Faza miodowego miesiąca

W tej fazie sprawca zwykle zdaje sobie sprawę z tego, że przekroczył różne granice. Zaczyna przeproszać, okazuje skruchę i obiecuje poprawę. Twierdzi przy tym, że nie wie zupełnie, co się z nim stało, starając się znaleźć zewnętrzne wytłumaczenia dla swojego zachowania („No wiesz, jaki mam teraz ciężki okres w pracy”, „To wszystko przez ten alkohol, nie powinienem pić”). Jeśli jest to mąż to kobieta widzi w nim często tę osobę, którą był zanim zaczął stosować przemoc: czułą, kochającą, wykazującą zainteresowanie. Przynosi kwiaty, prezenty, zachowuje się tak, jakby przemoc nigdy nie miała miejsca. Dbą o drugą stronę, spędza z nią czas i utrzymuje satysfakcjonujące kontakty seksualne. Patrząc z zewnątrz na takie osoby, można odnieść wrażenie, że są szczęśliwą, świeżo zakochaną parą. Osoba doznająca przemocy zaczyna wierzyć, że jej partner się zmienił i tak naprawdę niedawny akt przemocy był tylko incydentem. Życie we dwoje jest znowu spokojne i pełne nadziei. Jeśli wcześniej osoba krzywdzona weszła na drogę prawną (złożenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, sprawa rozwodowa itp.), w tej fazie może się wycofać z tych działań, wierząc, że sytuacja wróciła do normy i przemoc już nie powróci. Faza miodowego miesiąca może się różnie rozkładać w czasie – może trwać od kilku do nawet kilkunastu miesięcy, jednak mija i przemoc ponownie zatacza krąg – pojawia się faza narastania napięcia, następnie faza ostrej przemocy i miodowego miesiąca. Ten etap ma niezwykle silny wpływ na pozostawanie ofiary w krzywdzącym związku. To tutaj powstają złudne nadzieje, że sprawca zmienił się. Łatwo pod wpływem tego, co dzieje się w tej fazie, zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch etapów. Prawdziwym zagrożeniem, jakie niesie za sobą ta faza jest fakt, że przemoc w następnym cyklu jest jeszcze gwałtowniejsza. Cykle takie mogą trwać przez wiele lat, przy czym zwykle z upływem czasu skracają się fazy miodowego miesiąca, a wydłużają i bardziej

dramatycznie przebiegają fazy narastania napięcia i gwałtownej przemocy. To, co kiedyś było w fazie miodowego miesiąca przyjemnością, przekształca się w unikanie przykrości, bólu i cierpienia. Po pewnym czasie faza miodowego miesiąca zanika całkowicie i pozostają tylko dwie fazy.

Próba podjęcia celowych, zamierzonych oraz jednolitych działań na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.). Ustawa ta została uchwalona w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. W ten sposób zrobiony został pierwszy krok ku podniesieniu świadomości społecznej w zakresie zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie. Nadano działaniom z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ramy prawne, podnosząc tym samym rangę zadań realizowanych przez instytucje rządowe, samorządowe i pozarządowe.

Artykuł 207 Kodeksu Karnego stanowi:

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub § 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj, jeżeli ktoś raz dopuścił się przemocy wobec bliskich osób, może zastosować ją po raz kolejny. Osoby zajmujące się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie obserwują, że przemoc kształtuje się w oparciu o charakterystyczny schemat, który określa się mianem cyklu przemocy. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker badając kobiety doznające przemocy w rodzinie opisała pewne cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia. Na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

II. Akty prawne i dokumenty spójne z Programem

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Ustawa z dnia 30 kwietnia 2020 r. - o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych spraw.

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny.

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe.

Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym.

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa.

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Program wpisuje się również w:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii;
- Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świerklaniec;
- Diagnozę problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych Gminy Świerklaniec.

III . Analiza zjawiska przemocy w gminie Świerklaniec

Struktura demograficzna gminy:

Liczba mieszkańców ogółem 12 238 (stan na 30.06.2019) w tym:

kobiety 6255, mężczyźni 5993.

Ludność w wieku produkcyjnym 7334 osoby.

Ludność w wieku poprodukcyjnym 1985 osób.

Według stanu na 30.06.2019 r., liczba ludności gminy Świerklaniec wyniosła 12 238 osób, z czego 51 % stanowiły kobiety, a 49 % mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 9 % ludności powiatu, 0,27 % ludności województwa. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 20,5 %, osoby w wieku produkcyjnym 59,93 %, a w wieku poprodukcyjnym 19,61 %. W latach 2018-2019 liczba ludności spadła o 0,08 %. Stopa bezrobocia dla powiatu tarnogórskiego wynosi 4,9% dla województwa wynosi 3,9 %. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Świerklaniec wynosiła 191, w tym 54 % stanowiły kobiety, 46 % mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 1,56 %.

Z danych ogólnopolskich zebranych w wyniku badań OBOP (2010 r.) „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i mężczyzn” wynika, że wśród przyczyn stosowania przemocy w rodzinie możemy wskazać normy społeczne i kulturowe. Przez wieki istniało silne społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. Nadal w wielu środowiskach to zjawisko znajduje odzwierciedlenie w obyczajach społecznej akceptacji bicia i stosowania kar cielesnych. Skala przemocy w rodzinie, jako zjawiska zachodzącego w środowisku zamkniętym, jest trudna do oszacowania, ponieważ nie wszystkie akty przemocy są ujawniane. Składa się na to wiele przyczyn, poczynając od braku udziału osób trzecich, obawy ofiar przed wyjawieniem sytuacji na zewnątrz ze względu na uwarunkowania społeczne, strach przed rozpadem związku i zachowaniem sprawcy. Oficjalne statystyki, prowadzone przez Komendę Główną Policji, uwzględniają te przypadki, wobec których uruchomiono procedurę Niebieskiej Karty.

Informacja dotycząca realizacji procedury Niebieskie Karty przez jednostki organizacyjne Policji

	2018	2019
Ogólna liczba ofiar przemocy	88 133	88 032
Liczba ofiar-kobiet	65 057	65 195
Liczba ofiar- mężczyzn	10 672	10 676
Liczba ofiar małoletnich	12 404	12 161
Ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc	73 654	74 910
Liczba podejrzewanych sprawców- kobiet	6045	6448
Liczba podejrzewanych sprawców- mężczyzn	67 306	68 148
Liczba podejrzewanych sprawców- nieletnich	303	314
Ogólna liczba podejrzewanych sprawców będących pod wpływem alkoholu	43 182	42 583
Podejrzani sprawcy pod wpływem alkoholu- kobiety	1903	2126
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu- mężczyźni	41 257	40 435
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu- nieletni	22	22

Źródło: <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/137709,Sprawozdania-z-realizacji-procedury-quotNiebieskie-Kartyquot.html>

Dokonując porównania ogólnopolskich danych dotyczących płci osób doznających przemocy i stosujących przemoc z danymi posiadanymi przez zespół interdyscyplinarny ustalonymi na podstawie zgromadzonej dokumentacji można wnioskować, że w przeważającej mierze osobami stosującymi przemoc są mężczyźni, a doznającymi przemocy- kobiety i dzieci, które dorastają w rodzinach z problemem przemocy.

Porównując dane statystycznej przedstawione w powyższej tabeli, można wywnioskować, iż w roku 2019 wzrosła liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie i jako dominującą płć wskazuje się mężczyzn. Liczba kobiet, mężczyzn oraz małoletnich dzieci doznających przemocy w rodzinie utrzymuje się na podobnym poziomie.

Z danych ogólnopolskich oraz lokalnych wynika, że najczęściej osoby doznające przemocy bądź będące świadkami przemocy najchętniej zwracają się po pomoc do Policji, a w dalszej kolejności do pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej, pedagogów szkolnych czy personelu ośrodków zdrowia. Instytucją, która najczęściej wszczyna procedurę Niebieskiej Karty jest Policja, kolejno Ośrodek Pomocy Społecznej, najmniej procedur wszczynają ochrona zdrowia i oświata.

Liczba Niebieskich Kart przekazanych Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Świerkłańcu

	2016	2017	2018	2019
Liczba formularzy Niebieska Karta-A wszczynających procedurę przekazanych przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego w tym przez:	17	17	20	23
Przedstawicieli policji	14	14	16	21
Przedstawicieli pomocy społecznej	3	2	4	0
Przedstawicieli oświaty	0	0	0	2
Przedstawicieli ochrony zdrowia	0	0	0	0

Przedstawiciele gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	0	1	0	0
--	---	---	---	---

W roku 2016 na terenie gminy Świerklaniec wszczęto łącznie 17 procedur Niebieskiej Karty. Podobna ilość wszczętych procedur była w roku 2017. Biorąc pod uwagę kolejne lata obserwuje się zwiększenie wszczętych procedur, co wskazywać może na fakt, iż zjawisko przemocy w rodzinie staje się coraz bardziej powszechne. Dominującym organem, który wszczyna procedurę jest Policja, następnie przedstawiciele pomocy społecznej. Do mniejszości należą ochrona zdrowia, oświata czy Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Po przeanalizowaniu danych dotyczących procedury Niebieskiej Karty w latach 2016-2019 w gminie Świerklaniec wszczęto łącznie 77 procedur. Odnotowano również znaczący wzrost rodzin objętych pomocą zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych. Ponadto wzrosło podejrzenie stosowania przemocy wobec małoletnich dzieci przez ich rodziców czy opiekunów. W roku 2019 dokonano jednego odebrania dziecka z rodziny w trybie 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w gminie Świerklaniec

	2018	2019
Liczba posiedzeń zespołu	6	5
Liczba osób objętych pomocą zespołu interdyscyplinarnego	53	83
kobiety	17	24
-niepełnosprawne	1	2
-starsze	0	2
mężczyźni	20	31
-niepełnosprawni	1	1
-starszi	1	1
dzieci	16	28

-niepełnosprawne	0	0
Liczba rodzin objętych pomocą zespołu	16	23
Liczba utworzonych grup roboczych	15	23
Liczba posiedzeń grup	67	81
Liczba osób objętych pomocą grup roboczych	53	83
kobiety	17	24
-niepełnosprawne	1	2
-starsze	0	2
mężczyźni	20	31
-niepełnosprawni	1	1
-starsi	1	1
dzieci	16	28
-niepełnosprawne	0	0
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych	15	23

Źródło: dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Świerkłańcu.

W praktyce przeciwdziałaniu przemocy od wielu lat promowane jest podejście interdyscyplinarne, jako forma współpracy między służbami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych jest ściśle związana z procedurą Niebieskiej Karty. Do realizacji tej procedury zostali zobligowani pracownicy socjalni, pracownicy ochrony zdrowia i oświaty, policji oraz członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zjawisko przemocy w rodzinie wymaga podejmowania szczególnych działań wspierających i profilaktycznych. Działania te muszą być skierowana do osób bezpośrednio dotkniętych problemem przemocy w rodzinie, a także do

ogółu mieszkańców Gminy Świerklaniec. Działalność profilaktyczna, a także diagnostyczna i interwencyjna realizowane są w ramach działalności Ośrodka Pomocy Społecznej, Punktu Konsultacyjnego, a także Zespołu Interdyscyplinarnego i działających w jego ramach Grup Roboczych.

Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w Gminie Świerklaniec

	2018	2019
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	34	49
Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa	25	15
- medycznego	0	0
- psychologicznego	0	0
- prawnego	7	15
- socjalnego	18	0
- zawodowego i rodzinnego	0	0

Źródło: dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Świerklańcu.

W latach 2018-2019 obserwuje się wzrost zainteresowania zjawiskiem przemocy, które szeroko ukazują media. Ułatwia to osobom doznającym jakiegokolwiek formy przemocy podjęcie działań zmierzających do poprawy własnej sytuacji, coraz chętniej korzystają z uczestnictwa w grupach wsparcia, konsultacji, poradnictwa psychologicznego i prawnego.

IV. Założenia Programu

1. Realizacja celów Programu zakłada:

- uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemoc w rodzinie,
- promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
- edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,

- działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

2. Adresaci programu

Program skierowany jest do:

- mieszkańców gminy w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
- osób stosujących przemoc w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie
- osób/instytucji zajmujących się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego

V. Zasoby Gminy Świerklaniec w zakresie realizacji

A) Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.

B) Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Posterunek Policji,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zakład Opieki Zdrowotnej,
- Parafie i inne związki wyznaniowe,
- placówki oświatowo – wychowawcze,
- stowarzyszenia, fundacje i organizacje pozarządowe,
- inne.

VI. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VII. Zagrożenia w realizacji zadań

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu , narkotyków i innych środków psychoaktywnych w rodzinach,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego
- brak wsparcia specjalistów dla prac członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w związku z procedurą Niebieskiej Karty.

VIII. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Cel główny

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez spójne działanie wszystkich służb oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy poprzez podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej.

Cele szczegółowe

1. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
2. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Świerklaniec.
3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

IX. Realizacja celów Programu

CEL 1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Świerklaniec

Działania:

1. Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych:

- pracownicy socjalni,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele policji,
- kuratorzy sądowi,
- przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciele ochrony zdrowia,
- przedstawiciele parafii i innych związków wyznaniowych,
- przedstawiciele stowarzyszeń, fundacji i organizacji pozarządowych,
- inni.

- do obowiązków których należą:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- udział w działaniach edukacyjno - informacyjnych,
- prowadzenie poradnictwa min. w zakresie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych,
- praca socjalna
- inne.

2. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- obalanie mitów na temat przemocy,
- szkolenia na temat przemocy,

- prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych itp.,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujących zachowania nieagresywne,
- organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców bądź dla określonych grup społeczności lokalnej np. w salkach katechetycznych czy Gminnym Ośrodku Kultury,
- dystrybucja ulotek, broszur, informatorów itp., zawierających wiadomości na temat przemocy i jej skutków,
- organizowanie konkursów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy, m. in.: w szkołach jak i innych placówkach.

CEL 2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

- Realizacja procedury Niebieskiej Karty.
- Izolowanie sprawców od ofiar.
- Kierowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy na programy korekcyjno- edukacyjne.
- Kierowanie do specjalistów i grup wsparcia
- Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i środków psychoaktywnych stosującymi przemoc.
- Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.
- Informowanie Sądu o niepokojącej sytuacji małoletnich dzieci.

CEL 3. Zwiększenie pomocy i ochrony dla ofiar przemocy w rodzinie

Działania:

1. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego

2. Działanie punktu informacyjnego:

- udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia oraz innych miejscach,
- udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,

- udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
  - udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno - edukacyjnych,
  - rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”.
3. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:
- podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
  - przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.
4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
5. Stworzenie warunków umożliwiających ofiarom przemocy otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych.

Podmioty realizujące działania w ramach 3 celów:

- Zespół Interdyscyplinarny,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Policja,
- przedstawiciele ochrony zdrowia,
- przedstawiciele oświaty,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- inne

Podmioty współpracujące w realizacji działań

- Parafie i inne związki wyznaniowe,
- stowarzyszenia, fundacje i organizacje pozarządowe,
- inne.

X. Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 10 stycznia każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej.

XI. Sprawozdawczość

Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerkłańcu do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

XII. Finansowanie

Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy Świerklaniec, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Uzasadnienie

W związku z kończącym się okresem obowiązywania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2020, na podstawie art. 6, ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218, 956), zachodzi uzasadniona konieczność podjęcia uchwały przyjmującej nowy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030.

